

Ett exempel på vad Bottnisk kontakt avsågs handla om: farleder mellan Bottenviken och Vita havet efter Vilkuna och Galonius. Pohjanlahti=Bottenviken. Venetie Laatokalle= båtled till Ladoga. Venetie Jäämerelle= båtled till Nordatlanten. (Anknyter till Medd/MAS nr 4/1980 s 20 (sydda båtarsärskilt s 28), nr 1/81 s 2 (spec kartan!), nr 3/81 s 39 (ännu en sydd båt) och till kartan över sydda båtfynd i detta nr)

BOTTNISK KONTAKT I.

Kort rapport om den maritimhistoriska konferensen i Örnsköldsvik 12-14 februari 1982 på Örnsköldsviks museum.

Sjöhistoriska museet och rådet för maritim forskning anordnade under åren 1972-76 tre maritimhistoriska konferenser eller symposier längs Norrlandskusten, 1972 i Umeå, 1973 i Hudiksvall (S:t Olofs hamn på Drakön) och 1976 i Luleå. Speciellt på det sista symposiet deltog många dykare och samarbetet mellan dykare och museer/forskare var uppe till behandling. Sjöhistoriska museet var då engagerat i ett stort projekt vid Norrlandskusten.

Sedermera har museet mera vänt sina blickar söderut. Behovet av en ny konferens har dock bara blivit större. I all blygsamhet får väl ändå anses att t ex min egen Norrlandsinventering 1975-79 banat vägen för ett fruktbringande samarbete på många områden. Dessutom har det hänt en hel del på forskningsfronten.

Med stöd av mitt eget kommunala museum i Örnsköldsvik tog jag därför initiativet i februari 1981 till en ny konferens som skulle gå av stapeln om ett år. Det var viktigt att markera att även ett litet lokalt museum i vårt område både kunde ta initiativ och ha resurser att genomföra en

så stor apparat. Om det hela blev en framgång skulle flera museer finna det tänkbart att fortsätta på samma linje, inte minst viktigt med tanke på den decentralisering som vi tjuvat om i Meddelanden sedan tre år. Dessutom var detta ett välkommet tillfälle att visa var vi hör hemma, inom just det bottniska sammanhanget, ett forskningsmässigt oerhört fräscht och spännande område, men förunderligt nog dåligt känt och styvmoderligt behandlat. Efter konsultationer med maritimt kunniga föreslogs arbetsnamnet Bottnisk kontakt (Peter Gustafsson i Skellefteå) och undveks eventuella ömma tår (förhoppningsvis).

Innehållet skulle även visa på hur mångsidigt det maritima området är eller snarare borde vara: inte bara sjöfart och vrak utan även kustens fornlämningar, arkeologi kring kustbosättningar och -kolonisation, inlandsvattens farvägar m m. Särskilt skulle den muntliga traditionens betydelse handgripligt demonstreras - det skulle visa sig att vi där hade en ren sensation på gång. Vad den sensationen bestod i framgick av förra numret av Medd/MAS som kom ut alldeles före konferensen: Gustav Lundstedt från Häptjärnliden beskrev personligen sitt fynd av en näverbåt på konferensen. Dessutom berättade Almar Jakobsson från Stenträsk, Åmsele om ett fynd av en sydd båt i ett fisknät. Sedan konferensen avhållits har fy ytterligare ett fynd av en näverbåt rapporterats från norra Ångermanland men vi vet ännu inte om uppgiften håller!

Slutligen var en förutsättning att föredragen skulle publiceras i hyfsad grafisk form.

I efterhand kan väl utan skryt konstateras att framgången inte uteblev. Det dryga hundratal personer, från Sverige, Finland, Norge och Danmark som kom till Örnsköldsvik fick sig en rejäl duvning från kl 15 på fredag till samma tid på söndag. Det blev tyvärr lite ont om diskussionstid. Alla kategorier var representerade: hembygdsforskare, sportdykare, museifolk, forskare i de flesta discipliner.

Till slut inbjöd Stig Dreijer till Bottnisk kontakt II i Mariehamn, preliminärt utsatt till 1984. Därefter står Jakobstad och Skellefteå i tur! Så här i förväg vill vi aktiva gärna slå ett slag för att de kommande konferenserna lägger särskild vikt vid konkreta beskrivningar av samarbetet museer/sportdykare - trots brandfacklor blev den diskussionen lite tam- och vid handelns betydelse i området.

Konferenshandlingarna publiceras enligt planerna under försommaren i år och omfattar c 180 sidor. Boken kostar 50:- men MAS-medlemmar kan förvärva 1 ex vardera till självkostnadspris, 30:-. Beställningar sker genom Örnsköldsviks museum, Att. Westerdahl, 891 00 Örnsköldsvik.

Några av föredragen kommer även att dyka upp i Meddelanden, med benäget tillstånd av resp författare.

ÄMNEN VID BOTTNISK KONTAKT I ÖRNSKÖLDSVIK

Denna uppläggning överensstämmer med rapporten men inte helt med föredrag-
en under konferensen.

VARFÖR BOTTNISK KONTAKT? Christer Westerdahl, Örnsköldsviks museum.

1) MARITIM BEBYGGELSE

GENE- BOPLATSEN UR MARITIMT PERSPEKTIV. Per Ramqvist, Umeå universitet.

KYRKESVIKEN- NÅGRA NOTISER MED EN BAKGRUND. Christer Westerdahl (som ovan).

STENÅLDERSBOPLATSEN HUNDBACKA I PEDERSÖRE, ÖSTERBOTTEN. Mirja Miettinen,
Museiverket, Helsingfors.

VAD BERÄTTAR POLLENANALYSEN OM MÄNNISKOAKTIVITETEN PÅ HUNDBACKA. Irmeli
Vuorela, Helsingfors universitet.

NÅGRA REFLEXIONER KRING KOLONISATIONEN AV TORNEDALEN. Thomas Wallerström,
Norrbottens museum.

2) MARITIMA KULTURPRODUKTER

BÅTBYGGARE VID KÅGE ÄLV. Noel Broadbent, Umeå universitet.

HÅP- VAD ÄR DET FÖR BÅT? LINGVISTISKA SYNUNKTER. Olavi Korhonen, DAUM,
Umeå universitet.

MEKRIJÄRVIBÅTEN. Henry Forssell, Museiverket, Sjöhistoriska byrån, Helsing-
fors.

AVAFJÄRDEN OCH AVAFJÄRDSVRAKEN. Seth Jansson, Skellefteå museum.

BÅTBYGGNAD OCH BÅTDOKUMENTATION MED UTGÅNGSPUNKT FRÅN HELGEANDSHOLMEN.
Björn Varenius, Riksantikvarieämbetet, Stockholm.

VRAKFORSKNING VID NORDÖSTERBOTTENS MUSEUM. Aimo Kehusmaa, Nordösterbottens
museum, Uleåborg.

MARINARKEOLOGI I TRØNDELAG I DE SENERE ÅR. Jørgen Fastner, DKNVS-Museet,
Trondheim.

MARINARKEOLOGI I SKÅNE. Per Söderhielm, Malmö sjöfartsmuseum.

3) MUSEER, KULTURMINNESVÅRD FORSKNING

KRING DEN MARITIMA KULTURMINNESVÅRDENS FRAMTID. Sibylla Haasum, Riksanti-
kvarieämbetet, Stockholm.

MARINARKEOLOGIN INFÖR 1980-TALET. Carl-Olof Cederlund, Statens sjöhistori-
ska museum, Stockholm.

VAD GÖR MUSEERNA FÖR SVENSK UNDERVATTENSARKEOLOGI? Catharina Ingelman-Sund-
berg, Malmö sjöfartsmuseum.

SPORTSDYKKERNES SAMARBEIDE MED MUSEENE. Peter Hofstad, Norges Sportsdykker-
forbund.

4) MARITIMA FORNLÄMNINGAR

FORNMINNESINVENTERING I KUSTMILJÖ. Gert Magnusson, Riksantikvarieämbetet,
Stockholm.

OM MARITIMA KULTURCENTRA- MED UTGÅNGSPUNKT FRÅN NORRLANDSKUSTEN. Christer
Westerdahl, Örnsköldsviks museum.

FORNLÄMNINGARNA OCH SKÄRGÅRDSLANSKAPET. Peter Norman, Kalmar läns museum.

LABYRINTER I MAGINS TJÄNST, John Kraft, Västerås.

KUSTLABYRINTER. DOKUMENTATION OCH KLASSIFICERING. Bo Stjernström, Tyresö.

5) MARITIM ETNOLOGI

ETNOLOGISKA SYNUNKTER PÅ MARITIM KULTUR VID BOTTENVIKEN. Phebe Fjellström, Umeå universitet.

HÖGSJÖFISKET I BOHUSLÄN- KORT KRING EN INTERVJUUNDERSÖKNING. Ole Lisberg Jensen, Sjöfartsmuseet, Göteborg.

NÅGOT OM ÖSTERBOTTNISKT BÅTBYGGERI. Ivar Nordlund, Folkkultursarkivet, Helsingfors.

UPPMÄTNING AV BRUKSBÅTAR. PROJEKT SKÅNSKA BRUKSBÅTAR. Peter Skanse, Föreningen Allmoge-Båtar, Lund/Skärhamn.

FRITIDSBÅTAR I FINLAND KRING 1860. Kim Montin, Sjöhistoriska museet vid Åbo akademi.

BRÖDERNA MOMMAS SKEPPSVARV 1666-72. Pekka Toivanen, Jakobstads museum.

6) LÄNDERÖVERSIKTER

SJÖHISTORISK FORSKNING I FINLAND 1976-81. Risto Halme, Museiverket, Sjöhistoriska byrån, Helsingfors.

SJÖHISTORISK FORSKNING VID SSHM 1976-81. Anders Sandström, SSHM.

Ett annonserat bidrag av Hans Christer Edborg, Sveriges Segelfartygsförening kom tyvärr inte att framföras.

ARKTISKA HÄLLRISTNINGSBÅTAR- SPEKULATIONER BETRÄFFANDE KULTURELLT UTBYTTE VIA KUST- OCH INLANDSVATTENVÄGAR I NORDFENNOSKANDIA av Christian Lindqvist, doktorand i arkeologi vid Stockholms universitet kommer senare att publiceras i Medd/MAS.

Var nu det här tillgängligt för en intresserad allmänhet? Eller var det bara ett utslag av akademiskt navelskåderi?

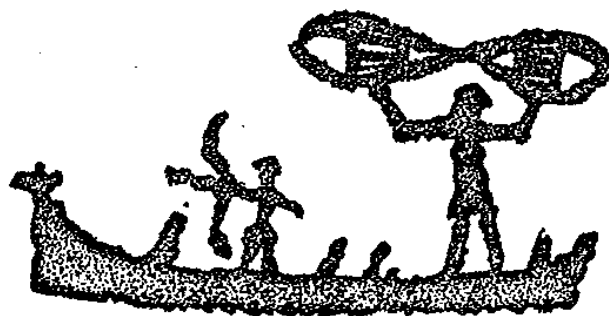
Det ligger givetvis i mitt intresse att se det som ett populärt arrangemang. I en månad efter konferensen har hembygdsforskare här i trakten faktiskt särskilt betonat att de satt fascinerade genom hela det späckade programmet. Och detta var inte några specialister på sjöhistoriska ting, snarast tvärtom.

Äldste deltagaren var 70 år, yngste var 13.

Av deltagarna var c 75 från Sverige, 16 från Finland, 6 från Norge och efter ett återbud i sista stund, 2 från Danmark. Totalt deltog, fast inte hela tiden, c 110 personer.

Därav var ett 40-tal museimän/forskare, c 20 sportdykare, c 15 hembygdsforskare, vidare 20 marinarknologer, c 10 etnologer, resten geologer, kulturgeografer och båtbyggare/fiskare och båtmodellbyggare.

VI HOPPAS ATT DE HÄR UPPLYSNINGARNA KAN VARA TILL HJÄLP FÖR LIKNANDE KONFERENSER SOM ANORDNAS AV MINDRE, LOKALA MUSEER!!!

ed